

לכבוד חברי

הנהלת

דעתן קצת רבה האטורלין הרע

(א) חפץ חיים - כלל ד' סל' יד

(ב) שינוי החפץ חיים

(ג) כהן יצחק (אורח ג' להוציא לאור)

(ד) כהן יצחק - יו"ר כ"ח (כ"ה)

(א) חפץ חיים ה"ה (כ"ה)

ואם עבר וספר לשון הרע על חברו ובא לעשות תשובה, תלוי בזה, אם השומעים דחו את דבריו, ולא נתגנה חברו על ידי זה כלל בעיניהם, אם כן לא נשאר עליו, כי אם העון דבין אדם למקום, דהינו שעבר על רצון ה', שצוה על זה כמו שכתבנו לעיל בפתיחה. תקונו, שיתחרט על שעבר ויתודה ויקבל על עצמו בלב שלם על להבא, שלא לעשות כן, כמו בכל עונות שבין אדם למקום. אבל אם חברו נתגנה על ידי זה בעיני השומעים ונסבב לו על ידי זה הזק בגופו או בממונו, או שהצר לו על ידי זה, הרי הוא ככל עונות שבין אדם לחברו, שאפילו יום הכפורים ויום המיתה, אין מכפר עד שירצה את חברו, על כן (מז) צריך לבקש מחילה מחברו על זה, וכשיתפס וימחל לו, לא נשאר עליו, כי אם העון דבין אדם למקום ויעשה כנ"ל. ואפילו אם חברו אינו יודע עדין כלל מזה, (מח) צריך לגלות לו מה שעשה נגדו שלא כדיון, ולבקש ממנו מחילה על זה, כיון שהוא יודע, שעל ידו נסבב לו דבר זה.

(ג) שינוי החפץ חיים

וידוע שכהחפץ חיים בא לרב ישראל סלנטר להראות לו הספר ורוצה לקבל ברכה ממנו, רב ישראל אמר לו שהוא אינו מסכים עם פסק הזה. ואמר וכי בשביל שהוא רוצה להתודות יהיה מותר לצער את חברו בסיפור זה! והחפץ חיים משיב לו שהמקור הוא רבינו יונה בשערי תשובה (ג, רז). כך מובא המעשה מבנו של החפץ חיים בספר שיחות החפץ חיים.

(ג) כהן יצחק (אורח ג' להוציא לאור)

וע' בספר להועיל לאחרני (ס' א) דהביא משמיה דרב יצחק הוטנר שהגרי"ס מיישב החפץ חיים והראי' מהשערי תשובה דשם מיירי בכה"ג שהאדם יודע שהמספר דיבר עליו רק הוא אינו יודע מה הוא אומר. דבזה יש לגלות לו כדי לבקש מחילה. אבל אין ראי' שמותר לומר לאדם שאינו יודע בכלל שהמספר דיבר עליו. והחפץ חיים משיב דרבינו יונה כתב דבריו סתם ולא דווקא בכה"ג. [וע"ש דמביא בשם רב אהרן קטלר דפוסק במח' החפץ חיים ורב ישראל ההלכה הוא כרב ישראל "כיון דרב ישראל תנא ופליג". וע' בספר קובץ הל' מרב שמואל קמנצקי (הל' יום הכיפורים כה, ח) דג"כ פוסק כרב ישראל, וכתב דאפשר לשאול לבקש מחילה בסתם. וכן הורה בהליכות שלמה. ויש לעיין במש"כ הפחד יצחק לקמן דמשמע דזה אינו חשוב עצה.]

(ד) כהן יצחק - יו"ר כ"ח (כ"ה)

וקשה דבשלמא אם מפסיד ממון חברו הרי ע"י דמשלם לו הוא מתקן המעוות. אבל במצער את חברו איך הוא מתקנו, הצער במקומו עומד? אלא כיון שהפיוס מועיל להסיר הקפידה בדבר גם זה בכלל תיקון המעוות. ושמעני בשם זקני הדור דעתו של מרן הגרי"ס היתה דמספר לה"ר על חברו, וחברו לא ידע מזה לכשיודע לו שדבר עליו לה"ר יצער מזה, כי אז אסור להמספר לבקש מחילה דא"א לצער חברו כדי לקבל ממנו מחילה. דצריך לפרט החטא כדי לבקש מחילה. ואין קבלת מחילה התיר לצער לחברו. ובפשטות אין לו תקנה לאיש כזה. אבל לפי דברינו דכל הפיוס הוא לתקן המעוות ותיקון בזה דנטל מחברו התיר תערומות. א"כ הכא שחברו רוצה לבקש מחילה רק שהוא אונס, אפשר דמחויב למוחל לו גם בלי הבקשה. ולכן במקום זה אם המספר שב על חטאו ומשתוקק בלבו למחילה הרי ע"י עצמו הוא נוטל את ההתיר תערומות מחברו.

ספר

חפץ חיים

עשה"כ

מי האיש החפץ חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו'

הוא חבר מוסד

על הלכות איסורי להר ורכילות ואבק שלהן

ויבאר בו כל חלקי איסוריהן בכלליהן ובפרטיהן על פי הלכה היוצאת מן התלמוד והפוסקים ראשונים ואחרונים

הפנים יקרא בשם מקור החיים עשה"כ כי מוצאי מצא חיים ונאמר מי האיש החפץ חיים בו יבאר עקרי ההלכה בקיצור ובאר סביב לו יקרא בשם באר מים חיים לבאר בו טעמי ההלכות וחלוקיהן באריכות וגם ינלה בו הנאר שדלתי כמנו המים חיים להראות כל דין ודין את מקור שרשו מן הש"ס והפוסקים

ונחלק לשני חלקים

(א) הלכות איסורי לשהר (ב) הלכות איסורי רכילות.

ומי שירצה לידע את טנין הלאוין והעשין הכאן ע"י להר ורכילות יעיין כפתח דברנו שם הארכנו בעזה"ל

ווי לנא

ברפוס ר' יהודא ליב בן המחוקק מ"ה אליעזר ליפמאן מ"ץ נ"י שנת מי האיש החפץ חיים אודה ימים לראות סגב לש"ק

СЕФЕРЪ ХОФЕЦЪ ХАИМЪ
г. е. Желанищя жпзгит
Соч. Н. М. Карагъ

ВИДЪНА въ Типографік Гителъ Дворжеца
Троцкой улицѣ въ домѣ Кръжовскаго подъ № 400, 1873 г.

צילום השער המקורי של ספר חפץ חיים